

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 243/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 55/2011, za účasti Okresného súdu Žilina, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 55/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 55/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktorú mu je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej, Na Priekope 174/13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 55/2011 o žalobe o doplatenie funkčného platu.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľ 10. 03. 2011 doručil odporcovi žalobu o doplnenie funkčného platu. Vec je vedená u odporcu pod sp. zn. 7 C/55/2011. Ku dňu podania tejto sťažnosti súd prvého stupňa vo veci vykonal jedno pojednávanie dňa 26. 11. 2014, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania, ktoré nie je špecifikované v uznesení o odročení pojednávania. Ďalšie pojednávanie ku dňu podania sťažnosti nariadené nebolo a sťažovateľ nemá žiadne poznatky o úradnej činnosti súdu smerujúcej k rozhodnutiu vo veci...“

Sťažovateľ je toho názoru, že postup Okresného súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C/55/2011 porušuje jeho základné právo priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Sťažovateľ

je toho názoru, že postup Okresného súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C/55/2011 porušuje jeho základné právo priznané čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Sťažovateľ 24. 02. 2014 predsedovi súdu podal sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Podpredsedníčka Okresného súdu Žilina vo vyjadrení k sťažnosti č. 1 SprS/80/2014 z 03. 04. 2014 označila sťažnosť na prieťahy v konaní za dôvodnú. Sťažovateľ písomnými žiadosťami, ktoré boli doručené odporcovi postupne 07. 10. 2014, 21. 01. 2015, 26. 02. 2015, 15. 04. 2015, 24. 07. 2015 žiadal o nariadenie pojednávania rozhodnutie vo veci ale s výnimkou pojednávania 26. 11. 2014 odporca na žiadosti nereagoval a vo veci nekonal. K dnešnému dňu nerozhodol odporca ani o procesnom podaní sťažovateľa, ktoré mu bolo doručené 15. 08. 2015.“

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/55/2011 porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Žilina prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C/55/2011 konať bez zbytočných prieťahov.

3/ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.000 EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4/ Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením č. k. II. ÚS 243/2016-10 zo 17. marca 2016 prijal sťažnosť na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 6. apríla 2016 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprS/184/2016 k prijatej sťažnosti z 2. mája 2016, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 16. mája 2016, okrem iného uviedla:

„Čo sa týka vecnej stránky, zákonný sudca sa nevyjadril k predmetnej sťažnosti.

Predmetom konania je doplatenie funkčného platu sudcu KS v Žiline. Do konania bol dňa 12. 08. 2015 doručený návrh na zmenu návrhu, o ktorej zatiaľ nebolo rozhodnuté.

Zo spisu je zrejmé, že v konaní dochádza k priet'ahom, pričom voči zákonnému sudcovi boli vyhovené už viackrát disciplinárne opatrenia, taktiež aj v tomto konaní bolo dané upozornenie predsedu súdu s výzvou konať bez priet'ahov. ...“

Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku súčasne uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu z 31. mája 2016 (doručenom ústavnému súdu 3. júna 2016) okrem iného uviedol:

„Z vyjadrenia podpredsedníčky odporcu je nesporné, že potvrdzuje priet'ahy v konaní, ktorými sa porušuje ústavou priznané právo sťažovateľa. Zaťaženosť jednotlivých sudcov alebo celého súdu nie je ospravedlňiteľným dôvodom porušovania základného práva sťažovateľa. Treba poznamenať, že ku dňu vyhotovenia tohto stanoviska je konajúci sudca naďalej nečinný, napriek jeho vedomosti (vyplýva z obsahu stanoviska odporcu) o existencii ústavnej sťažnosti...“

Pre prípad úspechu v konaní sťažovateľ uplatňuje trovy konania, ktoré predstavujú trovy právneho zastúpenia vyčíslené nasledovne:

- § 13a ods. 1 písm. a/, § 11 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z... 143 EUR + 8,58 EUR (režijný paušál)... prevzatie a príprava zastúpenia 12. 01. 2016... 151,58 EUR

- § 13a ods.1 písm. c/, § 11 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z... 143 EUR + 8,58 EUR (režijný paušál)... ústavná sťažnosť 12. 01. 2016... 151,58 EUR

Spolu trovy právneho zastúpenia... 303,16 EUR. “

Sťažovateľ súčasne oznámil, že netrvá na konaní ústneho pojednávania a že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho

konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C 55/2011 je žaloba o doplatenie funkčného platu predsedu Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“). V označenom konaní okresného súdu sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky skutkovej ani právnej zložitosti. Nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť neodôvodnene dlhý čas konania a rozhodovania okresného súdu (viac ako päť rokov) bez meritórneho rozhodnutia vo veci samej.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako navrhovateľa v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2011.

Z predloženého spisu, zo sťažnosti, ako aj z vyjadrenia okresného súdu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bol návrh na doplatenie funkčného platu doručený 10. marca 2011.

Predseda okresného súdu 14. marca 2011 vydal opatrenie o pridelení veci vylúčeného sudcu okresného súdu inému sudcovi tohto súdu. Po oznámení zaujatosti všetkých sudcov

okresného súdu bol spis predložený 1. júla 2011 nadriadenému krajskému súdu na rozhodnutie o tom, či sú sudcovia okresného súdu vylúčení z prerokúvania veci.

Po predložení spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 28. septembra 2011 tento súd spis vrátil 7. októbra 2011 ako predčasne predložený. Podpredseda krajského súdu opatrením z 24. januára 2012 určil tretieho člena senátu okresného súdu na rozhodovanie vo veci.

Po predložení ďalšieho oznámenia o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu 6. marca 2012 bol spis 28. marca 2012 predložený na rozhodnutie krajskému súdu. Opatrením krajského súdu bola 3. apríla 2012 určená tretia členka senátu okresného súdu. Po vrátení spisu okresnému súdu (15. mája 2012) a opätovnom oznámení zaujatosti rovnakým sudcom okresného súdu (20. septembra 2012) bol spis opätovne predložený krajskému súdu (27. septembra 2012), ktorý opatrením znovu určil za tretiu členku senátu tú istú sudkyňu ako predtým (19. október 2012). Krajský súd uznesením č. k. 10 NcC 18/2012-102 z 31. októbra 2012 rozhodol o sudcovi, ktorý dvakrát oznámil svoju zaujatosť, že nie je vylúčený z rozhodovania veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 7 C 55/2011 a spis vrátil okresnému súdu 19. novembra 2012.

Okresný súd o návrhu sťažovateľa na dokazovanie a na pripustenie ďalšieho účastníka do konania zo 6. februára 2013 rozhodol uznesením č. k. 7 C 55/2013-113 z 11. februára 2013 tak, že pripustil zmenu návrhu sťažovateľa a vstup do konania „odporcu v 2. rade“, t. j. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

Ministerstvo spravodlivosti sa vyjadrilo k sťažnosti a svojmu zastúpeniu v konaní 28. februára 2013.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 55/2011-118 z 5. decembra 2013 prerušil konanie do právoplatného skončenia veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. PL. ÚS 99/2011

a uznesením č. k. 7 C 55/2011-168 z 31. júla 2014 rozhodol o tom, že pokračuje v prerušenom konaní.

Okresný súd ďalej uskutočnil 26. novembra 2014 pojednávanie vo veci, ktoré po vypočutí zástupcov účastníkov odročil na neurčito na účely ďalšieho dokazovania.

Sťažovateľ niekoľkokrát žiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania (žiadosti zo 7. októbra 2014, 21. januára 2015, 26. februára 2015 a 15. apríla 2015), okrem toho okresnému súdu doručoval aktualizácie návrhu (petitu) svojej žaloby (ostatný raz 12. augusta 2015).

Od augusta 2015 nie je v súdnom spise okresného súdu doložený žiadny úkon v predmetnej veci.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd nemohol v tejto súvislosti akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení podpredsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 SprS 184/2016 z 2. mája 2016 doručenom ústavnému súdu 16. mája 2016, že *„je nutné poukázať na neprimeranú zaťaženosť nielen zákonného sudcu, ale všetkých sudcov tunajšieho súdu v porovnaní s inými súdmi – ročný nápad vecí na tunajšom súde je cca 57.000 pri výkone +/- 32 sudcov, pričom tunajší súd asi ako jediný súd na Slovensku vykonáva súdnictvo pre 3 okresy (Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto), pričom ide aj o agendu špecifickú, pre ktorú je tunajší súd príslušný ako súd v sídle krajského súdu.*

Z uvedeného je zrejmé, že nie je možné konať bez prietahov za takého stavu, čo žiadame zohľadniť. Hoci personálne obsadenie súdu nemôže byť na úkor účastníkov,

nemôže to byť ani na úkor samotných sudcov, či súdov, pričom na tieto nedostatky neustále upozorňujeme. Sudcovia tunajšieho súdu vykonávajú sudcovskú prax za tých istých podmienok – platových..., ako aj na iných súdoch, avšak pri oveľa vyššej zaťažnosti (napr. sudca tunajšieho súdu na C úseku má cca 40-45 vecí mesačne, hoci na inom menšom súde má sudca nápad 14 vecí mesačne.) Pokiaľ sa však táto situácia nevyrieši, nie je možné konať vo všetkých veciach bez prieťahov.“

V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010), vychádzajúc predovšetkým z povahy vecí, zo samotnej dĺžky napadnutého konania (viac ako päť rokov), ale aj z priebehu konania v tomto období poznačenom neefektívnou a neúmerou dĺžkou základných procesných úkonov (riešenie oznámení zaujatosti sudcov a obsadenia príslušného senátu) okresného súdu (ako aj nečinnosťou od konca novembra 2014 až doteraz), ktorý vo veci samej dosiaľ nerozhodol, uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7 C 55/2011 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 55/2011 konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, ktoré odôvodňuje takto:

«Sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu. Nemožno opomenúť, že vo veci súd nenariadil pojednávanie od 24. 11. 2014, keď od podania žaloby uplynulo už takmer 5 rokov.

Sťažovateľ je toho názoru, že navrhovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zbytočnými prietahmi konajúceho súdu.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že právo, aby vec bola prejednaná v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Neskoré rozhodnutie môže pre účastníka konania vôbec stratiť zmysel, teda doslova platí „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“ (justice delayed is justice denied). Podľa názoru sťažovateľa príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojeným. Sťažovateľ prežíva psychickú traumú spôsobenú bezdôvodnou a dlhšiu dobu trvajúcou právnou neistotou o výsledok súdneho sporu. Pri existencii ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov čas od podania žaloby ku dňu podania tejto sťažnosti (takmer 5 rokov) pôsobí takmer odstrašujúco pre každého, kto len uvažuje o využití ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov.»

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 7 C 55/2011, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených

prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), za každý úkon po 143 €, čo predstavuje sumu 286 € a čo spolu s režijným paušálom 2 x 8,58 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) celkovo predstavuje sumu 303,16 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov právneho konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016